

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. — Letna naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za tuzemstvo D 90.—. — Plača in tožila se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 21. sept. 1922.

ŠTEV. 110.

Proti davku na vojne dobičke.

Trgovska in obrtniška zbornica je v predsedstveni seji, ki se je vršila dne 12. septembra t. l. pod predsedništvom g. Ivana Kneza razpravljala o davku na vojne dobičke, ter sklenila, da se odpošlje finančnemu ministru sledečo spomenico:

Vse dosodanje, dobro utemeljene spomenice, ki so imele namen, predočiti Vam neizmerno škodo, katero utrpí narodno gospodarstvo v Sloveniji, če se izvede odmera davka na vojne dobičke za l. 1920 v sedaj uzakonjeni obliki, so ostale, žal brez uspeha. Odmera in izterjanje tega davka je v polnem teku. Razburjenje in indignacija se polasča davčnih zavezancev, ko dobivajo plačilne naloge, glaseče se na vsote, katerih ne morejo utrpeti. To razpoloženje trgovine in industrije v Sloveniji daje podpisani zbornici iznova povod, Vas gospod minister, še enkrat opozoriti na kvarne posledice vojnega davka za leto 1920.

Pridobitni sloji vidijo trdoto zakona v prvi vrsti v tem, da se terja davek za gospodarsko že zaključeno dobo, iz katere so se morebitni višji dohodki ali že investirali ali porabili, ne da bi se ustvarile primerne davčne rezerve, ker so po zakonu, ki navaja l. 1919 kot zadnje vojno leto, upravičeno dnevnevali, da je perioda vojnega davka koncem leta 1919 zaključena. Svoje poslovanje so torej uredili na to, da povsem zadoste svoji davčni dolžnosti s plačilom dohodnine, pridobnine in drugih tekočih davkov, dočim na plačilo vojnega davka ni nihče računil. Ker torej na breme, ki je naknadno in nepričakovano zadelo pridobitne sloje v poslovni dobi, za katero velja, ni nihče računil, je dobil vojni davek za l. 1921 vse znake davka na premoženje ali premoženjske oddaje, ker ga morajo plačati pridobitni sloji ne iz dohodkov in dobičkov, ampak morajo za plačano vsoto skriti svojo obratno glavnicu, odnosno se še bolj zadolžiti. Jasno je, da imajo produktivni sloji svoje glavnice pri sedanjih visokih blagovnih cenah investirane v podjetjih in ni ga danes skoro dobiti, ki bi razpolagal s potrebnimi sredstvi, da bi mogel znatne vsote, katere dosega vojni davek za l. 1920, plačati brez občutne škode, brez stresljaja v svojem podjetju. Danes so v obratu potrebna kolosalna novčna sredstva in je jedva še dobiti podjetje, koje more poslovati brez velikih in silno dragih kreditov. V dušični denarni krizi je odtegotvanje velikih denarnih sredstev za plačilo gospodarsko neopravdanega vojnega dobička za l. 1920 za prizadete obrate naravnost nesprejemljivo.

Podpisana zbornica prosi, da se v interesu pridobitnih slojev, ki doprinašajo državi v obliki davkov itak največje prihodke, ukine pobiranje davka na vojne dobičke za l. 1920, če se noče materielno oslabiti ravno teh slojev, od katerih se ta davek v prvi vrsti izterjuje.

Davek na vojne dobičke vzbuja pri nas, kjer se legalni predpisi izvajajo z vso točnostjo, osobito zategadelj občno zadovoljnost, ker se vzdržujejo vesti in je tudi v beograjskih novinah bilo govora o tem, da se v Srbiji davek na vojne dobičke sploh ni predpisal. V Sloveniji je ta ekonomsko neutemeljen davek tem težji za pridobitne sloje, ker so morali prav letos vzeti nase trdo breme raznih socialnih dajatev.

Ako bi ukinitvev pobiranja davka na vojne dobičke pod nobenim pogojem ne bila mogoča, pa prosi podpisana zbornica:

1. Novelira naj se takoj čl. 3 b zakona o proračunskih dvanajstinah za meseca marec in april 1922 z dne 28. februarja 1922, Službene Novine br 45 A v tej smeri, da se primerno regulira tudi davčna skala. Z navedenim členom se je zvišal le takozvani davčni minimum in sicer le v izmeri, ki ni v pravem razmerju z devalvacijo valute, ni se pa prav nič oziralo na dejstvo, da je vojni davek progresiven davek. Vsled tega dosega vojni davek za l. 1920 do približnega višjega dohodka po 460.000 K vso razliko med davčnim minimumom po 140.000 K in višjim dohodkom (čl. 57 zadnji odstavek), sicer pa 85% od višjih prejemkov. Zbornica prosi, da se davčna skala prilagodi značaju progresije na ta način, da bi znašal vojni davek za l. 1910 od višjega dohodka, ki ne presega 100.000 K 20%, od nadaljnih 100.000 K 30%, od nadaljnih 200.000 K 40% itd. z omejitvijo, da izmera vojnega davka ne sme nikjer presegati 50% višjih dohodkov.

2. Izterjanje vojnega davka za leto 1920 naj se raztegne z ozirom na uvidoma označeni težavni položaj pridobitnih slojev na 12 mesečnih obrokov izza dne 1. oktobra 1922.

3. Smatra naj se, da bi izterjanje davka na vojne dobičke ogrozilo eksistenčne pogoje davčnega zavezanca po čl. 60 zakona že, če davčni zavezanec dokaže, da mora prodati nepremično ali bistveno skriti obratovanje, da more plačati predpisani davek.

Prizivi proti davku na vojne dobičke za leto 1920 naj se obravnavajo kot prizivi proti dohodnini za leto 1921, ker marsikdo ni vložil priziva proti dohodnini za leto 1921, če tudi mu je bila previsoko odmerjena, pač v zavesti da za dohodnino ugotovljeni dohodek no bo več tvoril podstave za odmero vojnega davka.

Beg iz državne službe.

Dan za dnem beremo o ostavkah državnih nameščencev. Beg postaja že simpatičen. To nam da misliti. — Beg je naraven. Z službenimi prejemki se ne da živeti, niti najskromneje ne. Za obučo in obleko ne preostaja ničesar. O kaki rezervi za najhujše slučaje kot so boleznj, smrt družinskih članov itd. seveda niti govora ni. In to traja od vojne sem. Beda je postala že kronična. Dejansko je stanje javnih nameščencev brezupno. Čudimo se le, da jih je sploh še kaj.

Kake občutke more imeti ta stan, ko vidi vse to, si lahko mislimo. — Saj dnevno vidi, da služijo delavci v občeh veliko več kot stari juristi v javni službi.

Označeno stanje je opasno za državo. Nam trgovcem leži na tem, da uprava funkcionira redno in pravilno. Nam ne more biti vseeno če javni organizem trajno boleha. V stabilizaciji narodno - gospodarskih razmer, v dobri in redni upravi, v velikopotezni zakonodaji vidi temelj za uspešno obratovanje.

Kakor hitro pa zapuščajo najboljše moči, stari in izkušeni praktiki in teoretiki svoja mesta, je dvom

upravičen, ali ne bo pri tem trpela uprava in zakonodaja.

Vpoštevati moramo še en moment. Kdor da ostavko, vstopi v zasebno službo. Poišče si mesta, kjer lahko porabi dosedanje prakso. Zasebna podjetja jih sprejmo z odprtimi rokami. Vprašanje je, ali je v korist države, da se vrši ta sprememba. O tem naj premišlujejo državni voditelji.

Nočemo reči, da tudi sedaj ni še dosti vrlih uradnikov, ki zvesto služijo državi. So še tu, osobito v višjih službah. A nečesa primanjkuje, t. j. srednjih letnikov in naraščaja.

Da mora pod takimi razmerami uprava trpeti, je umevno. Težko in odgovorno službo more vršiti le oni, katerega ne tere skrbi, kako bode prebredel do prvega, kje in kako bode dobil posojilo, kako odplačeval dolgove, kako obul in oblekel družino. A ne trpi samo uprava. Tudi ugled in kredit v tujini gineva. Kako naj nam daje inozemstvo kredit, ako lastnih delavcev ne moremo plačevati? To more imeti nujno posledico na valuto. Na stalnosti valute pa temelji narodnogospodarsko življenje.

Tudi zakonodaja trpi pod temi razmerami. Že sedaj zakonodaja ni na višku. Bojimo se, da bode ob teh razmerah še slabēja. In slabi zakoni so pogin države.

Vsestranska nevarnost je tu. — Že se govori o stavkah. Slednje pa nikomur ne koristijo.

Javnim nameščencem naj se da, kar neobhodno potrebujejo. To je naša zahteva. Veleva nam jo ne samo lastni interes, ampak tudi ljubezen do domovine in države.

Nov zavod za pospeševanje industrije in obrti.

Uradni list št. 93 je prinesel zakon o ustanovitvi in organizaciji: »Državnega zavoda za unapredjvanje industrije i zanatstvu.« Zavod se je ustanovil v Beogradu in stoji pod vrhovnim nadzorstvom ministrstva za trgovino in industrijo. Kakor pravi že naslov zavoda se je ta ustanovil v svrhu pospeševanja domače industrije in obrtništva. Naloge tega državnega zavoda bodo: 1. da poizveduje, kje se nahajajo v državi sirovine, potrebne za industrijsko in obrtno obdelovanje, ki jih preiskuje glede kvalitete in njih praktične uporabe. 2. da daje potrebne nasvete in potrebna pojasnila za postavljanje modernih delavnic in tvorniških podjetij kakor tudi pojasnila o popolnejših metodah dela; 3. da se bavi z izdelavo predhodnih študij za ustanavljanje obrtno in industrijskih podjetij; 4. da organizira obrtno-mojstrske tečaje v vsej državi, da odpošilja v razne krajine naše države strokovne inštruktorje, ki prirejajo predavanja ali tudi cele tečaje iz posameznih strok obrtnega dela in hišne industrije, 5. da je po potrebi v tehničnih vprašanjih posvetovalen organ ministrstvu za trgovino in industrijo, 6. da prireja stalne razstave, 7. da podpira ustanavljanje produktivnih organizacij v obrtu in industriji, 8. da predlaga ministrstvu za trgovino in industrijo posameznike in skupine za podporo v denarju, modernem orodju in strojih, in sicer za

ustanavljanje in izpopolnjevanje posameznih obrtov, hišne industrije in industrije vobče, kolikor to dopuščajo sredstva, 9. da izdaja razne občasne in stalne publikacije za pospeševanje industrije in obrta.

V dosago vseh teh svrh ima zavod na razpolago: prostore za razstave, laboratorije, strokovno knjižnico s čitalnico, vzorne delavnice in predavalnice za strokovne tečaje.

Tečaji in predavanja so brezplačni, siromašnim obiskovalcem pa se po možnosti dajo tudi potni stroški.

Na čelu zavoda stoji direktor, ki mora biti strokovnjak z višjo tehnično izobrazbo in ki ga postavlja kralj na predlog ministra za trgovino in industrijo. Za pomožnega organa v vseh vprašanjih služi posvetovalni odbor, čigar člane postavlja minister za trgovino in industrijo iz strokovnjakov, industrijcev in obrtnikov, in sicer na predlog njih stokovnih organizacij. Poleg direktorja ima zavod potrebno število strokovnega in administrativnega osebja, ukaznega, neukaznega in honorarnega, ki se postavlja z ukazom ministra za trgovino in industrijo na direktorjev predlog.

V svrhu čim popolnejšega izvrševanja nalog državnega zavoda, opravljajo iste posle na podstavi generalnega načrta razen zavoda za pospeševanje industrije in obrtništva v Beogradu tudi oblastni zavodi za pospeševanje industrije in obrtništva v glavnih krajih in industrijskih središčih — po potrebi — ki se ustanove in organizirajo sčasoma in ki bodo sčasoma v administrativnem oziru podrejeni državnemu zavodu za pospeševanje industrije in obrtništva v Beogradu. Njih organizacijo, področje, uradni naslov kakor tudi razmerje proti državnemu zavodu za pospeševanje industrije in obrtništva v Beogradu predpiše minister za trgovino in industrijo s posebnim pravilnikom, število osebja, njega čin in plače kakor tudi materielni razhodi pa se uredi s proračunom.

Vse podrobne odredbe o organizaciji in o delu zavoda predpiše minister za trgovino in industrijo s posebnim pravilnikom.

Zakon je stopil v veljavo že 30. avgusta t. l. K zakonu se še vrnemo!

Iz pravosodne prakse:

Trgovsko sodišče.

Tožitelj bil je družabnik tožene javne trgovske družbe M & Co. Ko je l. 1920 izstopil iz družbe, odtegnila mu je tvrdka 60.000 K od njegovega deleža, češ, da dolguje družabniku F. M. ta znesek za od/njega kupljeni zlat kolje, katero kupnino je F. M. odstopil toženi družbi, ki je o cesiji obvestila tožitelja še pred izstopom iz družbe.

Tožitelj je trdil v pravdi, da od F. M. koljeja ni kupil, marveč ga je ta le naprosil, da naj zanj kolje proda, toda ne izpod 55.000 K, kar pa dobi več, je njegovo. F. M. naprosil ga je tudi, da naj njegovega imena ne pove, da se ne bo reklo, da veriži. Pogajati se je pričel tožitelj z dobro situiranim D., ki pa koljeja ni hotel kupiti, dokler ga ne da po zvedencu preceniti. Radi tega mu je tožitelj kolje prepustil. Temu je bil potem kolje v pisarni iz miznice ukraden. Tožitelj je trdil, da je nastopal le kot poblaščenec F. M. in

da je vsled tega nastalo pogodbeno razmerje le med F. M. in P. tako, da mora plačati odškodnino, terjati najprej od P., kajti on pooblastila z izročitvijo koljeje notorično premoženju P. ni prekoračil, tem manj, ker mu F. M. ni prepovedal dati koljeje iz rok.

Tožitelj prekal je tudi veljavnost cesije F. M.-ove terjatve toženi tvrdki, češ, da se je izvršila le navidezno brez prejema valute in da bi se bila kot darilna pogodba morala, da bi bila veljavna, zapisati v obliki notarskega akta. Slednjič prekal je primernost odškodninskega zahtevka, češ, da je urar V. ocenil koljeje na 30.000 K.

Tožena tvrdka je temu nasproti trdila, da jamči tožitelj za koljeje, ker ga je brez potrebe izročil P., kateremu je bil potem ukraden. Opravičeno se mu je potem pri izplačilu njegovega deleža odtegnil znesek 60.000 K, kajti toliko ocenil ga je zvedenec juvelir K in svojo terjatev je F. M. veljavno odstopil toženi tvrdki.

Sodišče je razsodilo da je tožena tvrdka dolžna plačati tožitelju 5000 K s 6% obrestmi od 1. 9. 1920, višji tožbeni zahtevki pa zavrnili in obsodilo tožitelja v delno povračilo toženkinih stroškov. To razsodbo je višje deželno sodišče, ki je že prej izreklo, da se med tožiteljem in F. M. glede koljeje ni sklenila kupna temveč le pooblastilna pogodba, potrdilo, ter so razlogi obeh instanc bistveno sledeči:

Glasom spisov policijskega ravnateljstva bil je koljeje P.-u ukraden v času od dne 9. VI. 1920 popoldne pa do 11. VI. 1920 popoldne ter ni bilo izključeno, da je bila miznica, iz katere je bil koljeje ukraden, celó odprta.

Da je prišlo do te tatvine, zakrivil je tožitelj, ker je brez potrebe izročil zaupani koljeje P.-u. Če je ta hotel na vsak način pustiti koljeje prej preceiniti, ni bilo treba, da mu je tožitelj izročil koljeje kar za par dni, ker bi se bilo to lahko drugače zgodilo, bodisi, da bi bil tožitelj šel takoj s P. k zvedencu. Ravno prepustitev koljeje P.-u, imela je za posledico, da je bil koljeje ukraden.

Ker je tožitelj tako prekoračil meje danega mu pooblastila, dolžan je lastniku koljeje povrniti povzročeno škodo, bodisi po §§ 1009 in 1012, bodisi po § 965 o. d. z. Da bi nastalo pogodbeno razmerje naravnost med F. M. in P., moral bi bil tožitelj nastopati v okviru javnega pooblastila, ki je bilo P.-u znano, v resnici pa temu niti ni povedal lastnikovega imena.

Vsled tega nastopilo je jamstvo tožitelja samega za F. M.-u povzročeno škodo.

Vrednost koljeje ocenil je juvelir K., kar je ta potrdil kot pričča, na 60.000 K. Vendar pa lastniku povzročena škoda ni dosegala tega zneska, kajti po zaslisanju strank dokazalo se je, da se je F. M. res pogodil s tožiteljem, da bo ostalo temu, kar bo izkupil nad 55.000 K. F. M. zamogel je torej terjati kot odškodnino le ta znesek in je zamogel tudi samo toliko odstopiti toženi tvrdki. Ta cesija bila je pa pravno veljavna, kajti po dokaznem postopanju dognalo se je, da je F. M. odstopil toženi tvrdki tudi še druge terjatve, glede kojih tožitelj veljavnosti ni prekal in se je cesija tudi takoj vknjižila v toženkinih trgovskih knjigah, tako da se je odstopljeni znesek vknjižil kot delno plačilo tožiteljevega deleža in kot nova terjatev družabnika F. M.

Pri izplačilu tožiteljevega deleža je torej tožena tvrdka opravičeno odtegnila 55.000 K, neopravičeno pa presežek 5000 K, vsled česar se je toženka obsodila v plačilo tega zneska z obrestmi od 1. IX. 1920, ker je tožitelj že pred tem dnevom izstopil iz družbe in se mu izplačal ostali njemu pripadajoči delež.

Ker je tožitelj v pravdi zmagal le z manjšim delom, povrniti ima toženki del pravnih stroškov.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

XXXIX. Naša mlinarska industrija in izvoz moka.

Pri nas obstojajo poleg mlinov, ki delajo na merico tudi veliki trgovski mlini, ki kupujejo žito in prodajajo moko. Mlini na merico so bodisi na vodo, na parne, bencinske, oljnate, plinovne ali električne motorje ali pa na veter. Taki mlini služijo za potrebo kmetov, pa tudi za oskrbo enega dela mestnega prebivalstva z moko. Od togovskih mlinov delajo nekateri za tuzemsko potrebo, drugi delajo pa tudi za prodajo v inozemstvo. So pa tudi mlini, ki delajo i zamerice i kot trgovski mlini; samoumevno so to manjši mlini. Trgovski mlini se dajo deliti na manjše in večje; večji so oni mlini, ki izdelajo preko 2 vagona dnevno, manjši pa oni, ki meljejo pod to količino. Navadno eksportirajo moko samo večji mlini, manjši pa delajo le za krajevno potrebo. Večji mlini so se oskrbovali z žitom iz okolice 50—100 km v premeru, manjši iz okolice 25 km v premeru. Mlinov imamo zadosti in s toliko kapaciteto za predelavo, da v njih lahko predelamo celo tuzemsko produkcijo žita, tako, da nimamo potrebe, da ga izvažamo kot žito, marveč, naj bi se izvažalo kot moka.

Stanje mlinarske industrije je v različnih naših pokrajinah različno. Srbija ima dovoljno število mlinov, da krije svojo potrebo na moki, ter lahko celo nekaj izvažata, vendar še ni v stanju predelati cele količine žita, ki se v Srbiji rodi. Vojvodina, Hrvaška in Slavonija so v stanju kriti tuzemsko potrebo ter zmlati vse žito, ki zraste v njihovem področju. Slovenija je v stanju več zmlati, kakor pa potrebuje za lastno prehrano. Bosna Hercegovina in Dalmacija so v stanju zmlati tega, kar jim je treba za mesta, marveč se je dovažalo in se dovažata od drugod.

Najboljša pšenica je ovčepoljska in vojvodinska, katere hektolitrska teža znaša 76 do 82 kg. Najboljša pšenica je iz gornje Bačke in sicer so vlastelinske po 80—81 kg na hl, in kmečke 76—78 kg. Subotička pšenica se smatra za najboljšo v celi bivši Ogrski. Največji trg za pšenico v Bački je Subotica, za njo Sombor, potem pa Baja in Bajmok. Sombor ima slabjšo zemljo, pa tudi dobro in po tem izgleda tudi pšenica. Rž se seje samo v žoltem pesku pri Subotici, pšenica pa na črnini. Ječmen je prvorazreden v Subotici: 76—78 kg na hektoliter. Pripomniti je treba, da je črna zemlja do Subotice; od Subotice do Baje je črna pesek, ki je dober za krompir in zemlje; od Subotice do Segetina pa je rumeni pesek, ki je dober za pašnike ržna polja in vinograde. V Severni Srbiji je najboljša mladenovaška in žaječarska pšenica; najslabša pa je pšenica iz Mačve vsled plesnjivega duha.

Veliki mlini so izdelovali 8 do 9 vrst moka, razen otrobov in prahu, to je moka za krmljenje živine, a vsaka vrsta moka se je delila še po zahtevah konzumnih krogov na pododdelke: mehko, ojstro, (dvojčica) dvakrat ojstro (trojka), troduplo ojstra moka. Med vojno pa so se vzeli trije galvni tipi, to so ojstra moka ničla za močnate jedi in moka za kuho to je mirnodobna ojstra moka št. 2 in 3; krušna moka pa je odgovarjala št. 6 do 7 ter 7 in pol mirodobnega tipa. Iz pšenice od kvalitete 76 kg se je izdelalo 18 odstotkov moka za močnate jedi, 22 odstotkov moka za kuho in 35 odstotkov krušne moka.

Na področju Vojvodine se nahaja 42 trgovskih paromlinov, ki izdelujejo dnevno preko 2 vagona. Ti zmeljejo letno okrog 80.000 vagonov, pa bi se dala ta svota povečati tudi na 100 tisoč vagonov. Veliki mlini, ki izdelajo letno preko 1000 vagonov so sledeči: Fajtov 1050 vagonov Novl. Sad. Prvi novosadski valjni mlin 2.100 vagonov, valjni mlin v Baji 3.300 vagonov, parni mlin Darda 3000, mlin Grabovci 1.500, domača mlinska industrija Veliki Bečkerek 3.600, parni mlin del. dr. Vel. Kikinda 1100. Pančevski par. mlin v Pančevem 1.500, Margit v Subotici 1050, banaško mlinarsko društ. v Vršču

3.600, drugi mlin v Vršču 1500, žomboljski valjni mlin 2.400, reformiran valjni mlin d. d. Žombolja 1.050, dva mlina v Senti po 1800 in 1050, somborski mlin 3.600, in še en mlin v Subotici 2.100 vagonov.

Mlini so po ogromni večini v rokah tujcev in zelo majhno število jih je v rokah domačinov, najmanj pa v rokah Srbov. Na primer peštanski Viktorija mlin ima mline v Baji za 11 vagonov dnevno, v Subotici za 7 vagonov, v Bajmoku za 3 vagonov, Sarajevem za 8—10 vagonov, Novem Sadu za 7 vagonov. V Somboru pripada mlin (10 vagonov) budimpeštanskemu vodnemu mlinu, mlin v Velikem Bečkereku pripada Konkordija mlinu i. t. d. Dalje so lastniki mlinov gg. Sabadoš Pfeifer, Gegner, Kirh, Terteil, Schwarz, Ritz, Weis, Deutsch Gutwein, i. t. d. Ravnotako je tehnični in trgovski personal v samih mlinih ves inozemski, ter tudi govori tuj jezik. Treba je absolutno nacionalizirati mline ogleda kapitala, ter glede tehničnih in trgovskih sil. Naš narod v Vojvodini ima dovolj denarja, da izvrši to nacionaliziranje samo je treba najti organizatorje, ki bi to izvršili. Kar se tiče trgovskega personala je treba predpisati knjigovodstvo na srbskem jeziku, ter, da morajo biti naši podaniki, kar bi imelo za posledico pritek naših ljudi v mline. Da bi naši mogli stopiti v mlinarske posle v večjem številu, je treba dati najboljšim absolviranim dijakom trgovske šole študentske, da bi prebili enoletno prakso v kakem večjem mlinu. Za tehnične sile pa je treba pri enem večjem mlinu odpreti mlinarsko šolo, kjer bi se šolali mlinarji in strojni ključavničarji za bodoče tehnične poslovodje.

V Bosno, Hercegovino in Dalmacijo se je izvažalo samo črno moko. V druge Avstro-ogrsko pokrajine pa samo belo moko. Tako so prodajali okrog 65%—70% svoje produkcije bele moka v Avstrijo in na Češko, ostalo v Holandijo, Švicu, Anglijo in v Brazilijo. Iz Bačke se je leta 1913 izvozilo okrog 63.340 vagonov od katerih je šlo v inozemstvo 2078, na Dunaj 11.146, za druge kraje na Nižjeavstriskem 2237, v gornjo Avstrij in Salzburg 2493, na Moravsko 5884, Češko 14.430, v Šlezijo 1664, na Štajersko 2.129, na Koroško 667, na Kranjsko in Istrijo 1779, v Trst 2643, v Dalmacijo 2476, na Tirolsko in Voradelberško 2193, v Galicijo in Bukovino 8642, v Bosno in Hercegovino 3576 vagonov. Kakor se iz tega pregleda vidi, ležijo tržišča za našo moko na severu in mora iti moka po Donavi ali pa preko Madžarske. Po Donavi bi bilo treba doseči po ceni direktne tarife, da bi mogli konkurirati z rumunsko in madžarsko moko. Po ceni železniške tarife preko Avstrije in Madžarske v Avstrijo bomo težko dosegli, ker bodo Madžari težko prestali na ceno vozarino za moko, ako jim

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(35. nadaljevanje).

Ako namreč napravimo ali prejmemo plačilo, najdemo tozadevno zabeležbo v naši blagajniški knjigi in nam torej ni treba delati primerne beležke v našem memorijalu.

Vsak posamezni dogodek, vsled katerega se pomnožijo ali zmanjšajo naše obveznosti, to je vsled katerega se, akoravno samo momentano, izpremeni naše kupčijsko premoženje, moramo vpisati v memorijal. Vknjižbe se izvrše hronološko, to je po časovnem redu. — Vknjižbo zahtevajo izišle fakture po naši fakturni ali fakturni kopirni knjigi in došle fakture naših dobaviteljev.

Izišle fakture predstavljajo zmanjšanje stanja našega blaga. — Stanje, to je splošni blagovni konto, moramo torej priznati v breme kupcev, katerih posamezni konti se nahajajo v kontokorentnu in skupno v glavni knjigi pod kontokorentni konto dolžnikov.

Vknjižba se torej glasi: V breme kontokorentnemu kontu za blagovni konto glasom fakturne knjige folio toliko in toliko. —

Došle fakture naših dobaviteljev, katerih konti se nahajajo skupno v glavni knjigi pod kontokorentnim kontom upnikov, predstavljajo pomnožitev našega blagovnega konta. Slednji se mora torej obremeniti z zneski dotičnih faktur in vknjižba se glasi: V breme blagovnemu kontu za kontokorentni konto upnikov. — Po fakturah preglejmo tuzemsko knjigo posestnih menic. Pogledamo, katere menice so došle in katere odšle.

Za došle menice obremenimo »konto posestnih menic« tuzemskih menic ali »konto posestnih menic« inozemskih menic, ker se z dohodom poveča stanje naših menic. Nasprotno obremenimo prejemnike za odišle menice.

Naše stanje menic sestoji iz tujih menic in iz menic, ki smo jih mi sami razpisali.

Ako dobavimo kakemu odjemalcu blago ali druge vrednosti, ki predstavljajo del našega kupčijskega premoženja, tedaj postane odjemalec dolžnik blagovnega konta, ali dotičnega konta, iz kojega posesti so prešle vrednosti na odjemalca. Kot vam je znano, so plačilni pogoji zelo različni. Ta odjemalec nam pošlje znesek naše fakture direktno, drugi nam ga nakaže potom svoje banke in tretji nas naproša, naj denar vzamemo nanj, to je, naj za zne-

sek izstavimo nanj menico ter jo na dogovorjeni dan dospelja predložimo v plačilo.

Ako je plačilo dogovorjeno potom rimese odjemalca, tedaj ostane slednji tako dolgo naš dolžnik, dokler ni rimesa krita.

Ako imamo potom menice izterjati denar od odjemalca, tedaj napišemo dotičnega dne, katerega odpošljemo fakturo, istočasno tudi menico za dotični znesek, katero vpišemo pod dotično številko v našo menično knjigo. S tem, da izstavimo menico, je dolg odjemalca v gotovem oziru v višini meničnega zneska izbrisan, med tem, ko prevzame njegove plačilne obveznosti drugi konto, namreč menični konto. Za odjemalca se zmanjšajo torej obveznosti v višini izstavljenih menic in ga zato priznamo v breme menice, torej meničnega konta, ki je prevzel menico. S tem, da položimo menico v našo menično listnico, kar izpričamo na strani »v breme« našega meničnega konta, se pomnožijo obveznosti slednjega napram nam, in ga torej obremenimo z zneskom dotične menice.

Ako gre menica dalje na našo banko v svrhu izterjatve, tedaj prenese menični konto svoje obveznosti na konto dotične banke, katero torej s temi obremenimo in menični konto pripoznamo za oddajo. S tem se

nehajo naše vknjižbe, v slučaju seveda, da je odjemalec menico rešil. — Ako pa pride neplačana nazaj, moramo pred vsem priznati banko za povračilo in sicer v breme meničnega konta, ki je oddal menico banki. Menični konto prime od svoje strani dotičnega odjemalca, čigar konto zopet obremenimo z dotičnim zneskom, kajti s tem, da ni plačal menice, so se pomnožile njegove obveznosti v višini meničnega zneska. —

Za knjigami posestnih menic preidemo na knjigo dolžnih menic, ki predstavlja naše lastne menične obveznosti.

Ako smo od kakega dobavitelja vzeli blago, ga lahko plačamo po dogovoru v gotovini ali v gotovi dobi. V zadnjem slučaju se obvezemo plačati dotični fakturni znesek v gotovem roku. Torej popolnoma enako, kot napravijo naši odjemalci napram nam. — Ako je bilo med našim odjemalcem in nami dogovorjeno, da sme ta dvigniti znesek fakture potom menice na nas, imamo obveznost, plačati menico na zapadni dan. Ta obveznost je izražena v večini slučajev z akceptiranjem ali sprejetjem menice, to je na menico napravimo pripombo »Sprejeto« ali »Akceptirano« poleg dneva dospelka in se spodaj podpisemo.

(Dalje prih.)

konkuriramo. Pa tudi ako bi pristali na gotovo postavko, bodo zadrževali pošiljatve, da bodo delj časa potovale, kar nam bo povzročilo precej škode. Z njihove strani je to dovolj jasno, ker je v Budimpešti ostalo 10 mlinov, ki pridelajo po 50 vagonov na dan in za katere produkcija žita v sedanji Madžarski ne zadostuje. Od slovite takozvane »madžarske pšenice« jim je ostala okolica gornjega dela Tise in budimpeštanska okolica, kar pa je zanje premalo. Radi tega bodo stremeli za tem, da oškodujejo našo mlinsko industrijo. Vsem našim mlinom bi mnogo koristilo, ako se jim da direktno vozarinsko postavko za moko do donavskega pristanišča, kakor tudi za pšenico od pristanišča do mlina. (Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Izvozna statistika Jugoslavije v prvem polletju 1922. Statistični oddelek trgovskega ministrstva je končal z izvozno statistiko za mesec junij 1922. Poročilo za prvo polletje izkazuje izvoz v vrednosti 1.631.483.555 dinarjev. V primeri z izvozom v prvem polletju 1921 se je zvišal izvoz v istem času leta 1922 za 471.431.573 dinarjev. Izvoz v mesecu juniju 1922 znaša 258.584.490 dinarjev, in sicer 175.359.452 kg in 200.174 komadov žive živine, vključno perutnino. Glavno so se izvažali sledeči predmeti: les, sir, jajca, živa živali, mesni izdelki, vino, hmelj, fižol, moka, koruza in žito.

Izvoz vina in uvoz piva. Med Jugoslavijo in Češko je sklenjena pogodba o uvozu piva s Češke in o izvozu vina iz naše države. Pogodba ima sedem točk in stopi v veljavo takoj po ratifikaciji. Izvoz vina bo uravnan na sledeči način: Iz Vojvodine in Dalmacije po 40.000 hl, iz Hrvatske 30.000 hl, iz Slovenije 20.000 hl, iz Srbije 10.000 hl in iz Hercegovine 10.000 hl.

Uvoz podloge za klobuke, bodisi iz svile ali polsvile, prirezane ali že sešite ni podvržen carini na luksus.

Proti izvozu žive živine iz Madžarske. Vsled prevelikega nakupovanja s strani češkoslovaških in italijanskih kupcev so cene živi živini v Madžarski ogromno narastle. Budimpeštanski prehranbeni urad je začel zaradi tega akcijo, da se izvoz žive živine zabrani in dovoli le izvoz mesa. Razen tega naj bi se znatno povišale tudi izvozne pristojbine.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovska pogodba s Poljsko. Dne 18. septembra je odpotovala naša delegacija za sklenitev trgovske pogodbe s Poljsko v Varšavo. Delegacijo vodi bivši minister Velizar Janković.

Dunajski velesejem zaključen. Dne 18. sept. je bil zaključen III. mednarodni velesejem.

Podraženje solinškega jekla. Od 15. t. m. dalje so povišani dodatki na temeljno ceno solinškega jekla za Avstrijo in Balkan za 400%, za ostale države pa za 600%.

Industrija.

Cementna industrija dela v naši državi velike napredke. Točasnno se nahaja 16 tovarn v obratu, kojih letna produkcija se ceni na 108.000 vagonov Portland-cementa. V letu 1921 so znašali carinski dohodki na izvoz cementa 20 milijonov dinarjev.

Denarstvo.

Izplačilo kuponov investicijskega posojila. Na podlagi rešenja finančnega ministrstva D br. 20.071 je izročena Narodni banki SHS potrebna vsota za izplačilo kuponov br. 2 sedemodstotnega investicijskega posojila od 1921, kateremu je rok izplačila od 15. sept. Izplačevalo se bo pri državnih blagajnah in to: pri generalni direkciji državnih dolgov, pri oblastni finančni direkciji v Novem Sadu, pri okružnih in sreskih finančnih upravah, pri blagajnah finančnih delegacij in davčnih uradih, pri poštah hranilnicah v Sarajevu in čekovnih uradih v Zagrebu in Ljubljani kakor tudi pri področnih poštah, pri

občinskih sodiščih v Srbiji in Črni gori ter pri vseh denarnih zavodih, ki so vršili vpis sedemodstotnega posojila.

Statistika vlog pošto-čekovnega zaveda v Ljubljani. Vlog je bilo 122.258 v znesku Din. 277.771.784.24, od tega v kliringu 3624 v znesku D. 76.532.830.43; vplačano pri blagajni — 574 v znesku Din. 13.591.200.24; izplačil je bilo 59.394 v znesku Din. 273.864.815.03; od tega v kliringu 3020 v znesku dinarjev 76.532.830.43; — izplačano pri blagajni 1065 čekovnih nakaznic v znesku Din. 9.076.124.68 in 2467 blagajniških čekov v znesku Din. 78.126.287.73.

Francoska banka ima po bilanci od 14. t. m. v blagajni 3.583.856.009 frankov v zlatu, v inozemstvu pa še 1.948.367.056 frankov v zlatu. Srebra poseduje banka za 286.404.131 frankov. Novčanic kroži za 36.607.125.570 frankov.

Carina.

Doneski naših carinarov so znašali v tretji nedeli avgusta skupno 54.897.487 dinarjev. Največ je donasala carinarna v Ljubljani z 9.323.235, nato v Beogradu 7.830.663, potem v Zagrebu z 7.765.368 dinarji. Skupni carinski donos v avgustu znaša 120.965.755 dinarjev.

Odločba o ocarinjanju blaga pri carinaricah, kjer poslujejo priznani carinski posredniki. Ocarinjanje blaga po postopku C. br. 1730 z dne 10. februarja 1918 in pravilniku za izvrševanje tega postopka C. br. 61.133 z dne 8. septembra 1921 se ukinja pri onih carinaricah, kjer poslujejo priznani carinski posredniki. Ta ukinitelj velja tudi za carinske oddelke in odseke, ako pri njih ni priznanih carinskih posrednikov, če poslujejo pri carinaricah, katerim pripadajo priznani carinski posredniki. Blago se ocarinja še nadalje po tem postopku in pravilniku samo pri onih carinaricah, kjer ni priznanih carinskih posrednikov. Poštni paketi, potniško blago in državne pošiljke se ocarinjajo še nadalje po dose-danih predpisih.

Promet.

Jugoslovanska pomorska plovba. V Jugoslaviji obstoje zdaj sledeče večje paroplovne družbe: Dubrovačka paroplovba v Ragusi (13 ladij s 26.000 tonami); Ivo Račić d. d. (6 ladij z 24.000 tonami; obe družbi se bavijo z plovbo; potem »Oceania« d. d. na Sušaku (13 ladij z 28 tonami); Ugarsko-Hrvatsko društvo na Sušaku (3 ladje s 4000 tonami); obojica se peča z veliko pomorsko plovbo; dalje Jadranska plovdba d. d. na Sušaku, ki se je spojila iz petih obrežnih parobrodskih družb (ladijski park 28.000 ton); razen tega se snuje »Vesna« d. d. v Bakarju in »Transatlantic« d. d. v Beogradu. — »Vesna« namerava prevzeti linije prejšnje družbe »Adria« in voziti v Italijo, Francijo, Španijo in Sev. Ameriko.

Hmelj.

Hmelj. II. brzojavno tržno poročilo: Zatec, 14. IX. 1922. Na kmetih živahnejše nakupovanje pripadajočih cenah 500—650 č. K. za 50 kg; razpoloženje tu hladno. Nürnberg, dne 13. IX. 1922. Večji dovoz, cene nespremenjene 22.000—33.000 M za 50 kg.

Razno.

Nemški trgovski potniki v Jugoslaviji. Od strani naših trgovcev dobivamo ogorčena poročila o tem, da prepravljajo v zadnjem času Jugoslavijo nemški potniki vseh strok v silno velikem številu, kateri zastopajo novo ustanovljene tvornice v Jugoslaviji posebno iz Hrvatske in Vojvodine. Njihova nacionalna prenapetost gre tako daleč, da v naši narodni državi rabijo dosledno samo svojo blaženo nemščino tako, kakor bi bili še vedno v prejšnji rajni Avstriji. Ako hočejo te tvrde delati v Jugoslaviji kupčije, naj za iste najamejo slovenske oz. slovenščine zmožne potnike. V nasprotnem slučaju pa je dolžnost vsakega narodnega trgovca v Jugoslaviji, da takemu nemškemu potniku brezobzirno in brez naročil pokaže vrata.

Otvoritev gospodarske razstave v Zagrebu. Razstavo je otvoril predsednik »Hrvatsko-slavon. gospodarskega društva« g. Miroslav Kulmer. Otvoritvi so poleg ministra Puclja prisostvovali predstavniki raznih državnih, vojaških in avtonomnih oblasti ter gospodarskih organizacij. — Razstava je delena na tri dele: Prvi obsega sadje, grozdje in zelenjavo, a tudi druge poljske pridelke, drugi pa razne vrste vina, ki se pridelujejo v banovini. Oba oddelka sta nameščena v zgradbah velesojma. Tretji oddelek, ki obsega domačo živino — 180 goved in 150 konjev, — je nameščen na ekonomiji poljedelske fakultete v Maksimiru. Goveja živina pripada v glavnem simentalski in križani pasmi, med težkimi konji pa prevladuje robustni belgijski tip. — Na razstavi so zastopana vsa okrožja Hrvatske in Slavonije, ne izvzemši hrvaško primorje, dasi prevladuje seveda bližnja zagrebška okolica. Najlepše predmete so razstavile gospodarske šole in razna vlastelinstva. Vinska razstava e obenem vinski sejem. Umevno je, da vlada v tem lokalni, kjer je nameščenih 16 vinskih poskuševalnic, prav živahno življenje. Razstava je dobro obiskana ter ostane odprta do 25. t. m.

Mizarska stavka v Ljubljani končana. Med mizarskimi mojstri in pomočniki je bil v soboto dosežen sporazum v tem smislu, da so mojstri dovolili pomočnikom 30% povišek dose-danih mezd. S tem je bila stavka, ki je trajala šest tednov, končana. Mizarski pomočniki so zopet pričeli z delom.

Moderna brezžična postaja v Beogradu. Početkom prošlega tedna je ministar pošte in brzojava podpisal s pariško »Generalno kompanijo brezžičnega brzojava« pogodbo, s katero se omenjena družba zaveže, da bo v teku 12 mesecev zgradila v Beogradu moderno radio-postajo. Po tridesetih letih preide ta postaja brezplačno v last naše države. Ako pa želi, jo država lahko odkupi že po enajstem letu. Postaja mora biti ponoči in podnevi v zvezi z oddaljenostjo najmanje 3000 kilometrov od Beograda. Država ima pravico, da vsak dan po eno uro uporablja radio-postajo.

Brezposelnost na Angleškem. Po zadnji statistiki je bilo dne 4. t. m. v Angliji skupno 1.528.000 brezposelnih. Od 1. januarja do 4. t. m. se je število brezposelnih zmanjšalo za 496.733 delavcev.

Tržna poročila.

Svinjski semenj v Mariboru. Mladi prašiči 5—6 tednov 450—500 K, 7—9 tednov 900—1000 K, 3—4 mesece 1500 do 1600 K, 4—6 mesecev 1800—1900 K, 8—10 mesecev 2600—3500 K, 1 leto 1 leto 4000—4500 K, 1 leto in pol 5000 do 5200 K. Kilogram žive teže po 55 do 66 K.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.0935 do 0.0985, Berlin 4.83—5.13, Budimpešta 2.67—3.07, Bukarešt 43—45, Milan 285.50—290.50, London 301.70—307.70, Newyork 68.50—69.50, Pariz 511—519, Praga 220.60—224.60, Švica 1275—1295, valute: dolar 67—69, levi 44, češke krone 213.05—231.50, funti 295—307, franki 500, marke 4.90, lire 283.

Jadranska banka 400—425. Ljubljanska kreditna banka 210—217. Slovenska eskoptna banka 176.25. Ljubljanske strojne tovarne 180. Trboveljska premo. družba 315—320.

Beograd, devize: Bukarešt 43.50 do 44.50, London 304—305, Berlin 4.70, Newyork 69, Praga 221—223, Ženeva 1270—1280, Budimpešta, 2.75—2.85, Pariz 516—520, Milan 287—288, Dunaj 0.0925—0.0975, marke 5.40—5.90, levi 43—44.50.

Curih, devize: Berlin 0.365, Newyork 535.50, London 23.70, Pariz 40.80, Milan 22.50, Praga 16.80, Budimpešta 0.22, Zagreb 1.75, Sofija 3.05, Varšava 0.07, Dunaj 0.0075, avstr. žig. krone 0.00875.

Dunaj, devize: Zagreb 240.75 do 241.25, Beograd 963—965, Berlin 51.85 do 52.15, Budimpešta 29.45—29.55, London 330.200—330.900, Milan 3126 do 3134, Newyork 74.700—74.850, Pariz 5679—5691, Praga 2309.50—2315.50, Sofija 429.50—430.50, Varšava 10.20 do 10.30, Curih 13.935—13.965. Valute: dolarij 74.325—74.625, levi 398—402, nemške marke 52—53, funti 329.800 do 330.800, fr. franki 5620—5650, lire 3092.50—3107.50, dinarji 953—957, poljske marke 995—1025, levi 449—451, švic. franki 13.850—13.910, češke krone 2275—2305, madž. krone 29.20 do 29.40.

POKRAJINSKA OBRTNA RAZSTAVA V MARIBORU.

Ogled pokrajinske obrtne razstave v Mariboru.

V I. nadstr. se nahaja 33 slik akad. umet. slikarja Osk. pl. Pistorja, ki so vse brez izjeme krasno izdelane in povsem pohvale vredne, samo označene cene so za današnje razmere vendarle malo previsoke. Joža Volčič, Slovenska ul. 36 in Ferdo Kuhar, Slovenska ul. št. 12 sta razstavila malo sprejemno sobico, katera je tudi že prodana. Zraven te pa sta razstavila tapetnik Franc Wallner, Grajska ul. 2 in mizar Anton Sajko iz Bresternice pri Mariboru veliko obiskovalno sobo, ki je tudi že prodana. I. Brandl je razstavil glasovir iz svoje delavnice v Strossmajerjevi ulici. Ivan Šafarič, mizarski mojster, Splavarska ulica, je razstavil iz starega dravskega mostu lično izdelano pohištvo in zibelko, 12 stolov, mizo, kredenco in omaro. Na galeriji se nahajajo razstavljeni predmeti knjigoveznice in papirne industrije Vilka Weikla, Jurčičeva ul. 10, Cirilove tiskarne in knjigoveznice, Koroška c. 5. Tvrška Benčina & Tomec, Mlinska ul. Litografija in kamenotiskarna Leo Slanič, Vojšniška ul. 10., tvrška Moho Vahtar, Gosposka ulica (lastni izdelki). Stefan Koter, mizar, Dravska ul. je razstavil obednico za 4 osebe. Mizar Jurij Zupančič, Orožnova ul. 7, spalnica za 2 osebi, mizarja Staudinger & Belina, Mlinska ulica 5 tudi spalnico, tapetnik Blaž Jagodič, spalnico z naslanjači, ki se dajo spremeniti takoj v posteljo. — Bratje Wudler, tovarna kovinskih izdelkov, Meljska c. 55, je razstavila nekoliko svojih izdelkov. Fran Sorlini, Varaždin, jugoslovanska kovnica, je razstavila različne pozlačene, zlate in sreberne kolajne. Ivan Kovačič, steklarski mojster, Koroška c. 5 in fotograf Vladimir Vlasič, sta razstavila svoje izdelke, ki so že prodani. — Tudi C. T. Meyer, Gosposka ul. 39, Ljudevit Kieser, Gregorčičeva ul. 20 sta razstavila svoje fotografije.

Košarski mojster Josip Antloga, Trg svobode, je razstavil pleteno mizo, naslanjače in košarice. V sobi, kjer je razstavljena obleka in perilo so sledeče tvrdke: Tvornica perila Maks Durjava in drug, Marija Repeš, Slovenska ulica št. 16, L. Letonja, Aleksandrova ulica 23, Franja Magerl, Koroška cesta c. 41. Obleko za moške in ženske obleke: Jakob Kelc, skladišče oblek in krojaški atelje, Stolna ulica 5, pri katerem je razstavljena obleka deloma prodana, Martin Orehovec, krznar in izdelovatelj raznih čepic v Celju, Ivan Kvas, klobučar, Meljska c. 74. Razstavljeni klobuki so deloma prodani. Roza in Adela Armbruster, modni salon Vetrinjska ulica 17; krojači: Fran Cverlin, Aleksandrova c., Anton Sajko, Franko-panova 10, Konrad Mihelič, Gosposka ul. 32, Jernej Naveržnik, Marijina ul. 24, Dominik Fabjančič, Jurčičeva ul. 5, Leopold Kokalj, Gregorčičeva ul., Josip Tomažič iz Celja, Anton Belec iz Logarove, pošta Sv. Križ pri Ljutomeru, Marija Fasvald, damski salon, Trg svobode 1, Antonija Taus, Gosposka ul., razstavljena obleka je deloma prodana. Ljudevit Šetina, krojaški atelje, Miklošičeva ulica 4 je razstavil zelo okusno izdelane vzorce, kateri so vsi prodani. V tem oddelku so razstavili tudi: Pavel Nedog, zavod za kemično barvanje in čiščenje oblek v Mariboru, Gosposka ul., Milan Petek, akad. slikar v Slov. Bistrici. Gustav Koebek, umetn. slikar v Račjem pri Mariboru in Franjo Ambrožič, sobo-čr-

koslikar, Grajska ul. Črkoslikar Gustav Philipp, Vetrinjska ul. 11, Rudolf Perič v Strnišču, izdelovatelj bičevnikov vseh vrst. Pletarna, Pajler, gačitelj živali iz Pekrov pri Limbušu. V sredini oddelka oblek in perila je razstavil Josip Pest iz Zagreba, patentirani izum za krojenje ženskih in moških oblek.

Vajeniška razstava.

Vsa dela so tukaj prava mojstrska. Imena teh vajencev so: Adolf Stauber, Josip Kristl, Vinko Maurič, vsi pri črkoslikarju Gustav Philippu v Mariboru; Jurij Kovač pri ključavničarskem mostru Lovrencu Maroltu je napravil krasen mlin iz medenine. Rajko Arzenšek pri knjigoveškem mostru Vilko Weixlu, Franjo Vrabc, Janez Golob in Erna Sojč pri kiparskem mostru Ivan Sojču, Vili Blatnik pri čevljarju Jakobu Hulka v Krčevini, Bogomir Bajnkuher pri čevljarjem mostru Rudolfu Monjacu, Ivan Beuc in Franc Beškovič pri Štefan Doberšek, čevljarjem mostru v Mariboru, Franc Radolič pri čevljarju Viktor Šenku, Jernej Šeligo pri čevljarju Štefan Centrihu, Franc Bogatin pri čevljarjem mostru Jakobu Zollensteinu, Franjo Oprčkal, Ivan Drizg, Josip Menhart, vsi trije vajenci pri sedlarskem mostru Ivan Kravosu, Anton Horvat pri sedlarskem mostru Rupertu Borko, Bolfenk Štampar pri sedlarju Martinu Schönwetter, Miha Forstner pri mizarju Rudolfu Raht v Sv. Lovrencu pri Mariboru, Josip Munda pri krojaču Matiju Mesariču, Amalija Mastnak, vajenka pri krojaču Dominiku Fabjančič,

Viktor Rol pri ključavničarskem mostru Franjo Kumeru, Robert Meglič, pri kolarskem mostru Anton Podkrižniku, Franc Kočevar, Andrej Marčec, Peter Zadravec, vsi trije pri sodarskem mostru Andreju Marčecu v Središču ob Dravi, Franjo Molnar in Josip Čretnik pri kolarju Slavkodu Lešniku, Maks Vabič pri kolarskem mostru Stajnkotu.

V paviljonu na dvorišču

so razstavili svoje mojsterske izdelke: čevljarji Ivan Krojs, Koroška cesta 18, Dragotin Roglič, Koroška cesta 19, Rudolf Monjac, Tattenbachova ul. 24, Anton Gaberšek, Slovenska ul. 24, Štefan Doberšek, Slovenska ul. 16, Josip Sulič, Aleksandrova cesta 30, Krištof & Kodrič, Slomškov trg 14, Viktor Šenk, Linhartova ulica, Jurij Čurin v Ormožu, Ignac Potočnik, Šelenburgova ulica v Ljubljani, Ivan Globan, Zagreb, Ilica 148 z novim sistemom, po katerem se napravi iz 1 para sedem parov čevljev, kakor tudi Združeni čevljarji v Mariboru in tovarna lesenih klincev, Ravnateljstvo Attemsovih posestev v Slov. Bistrici, Franjo Žnider in Karl Ussar, tovarna tehtnica, sta razstavila raznovrstne tehtnice. Znamenite so peči za kurjenje z žagovino, ki jih je razstavil iznajditelj Ivan Kolman iz Slovenjgradca. Te peči dajo temperirano 5 do 6 ur trajajočo toploto. Ključavničarski mojstri: Franjo Žnider, Pobreška cesta 2, Leopold Wiedmann v Guštanju, Anton Ludvig v Ljutomeru, Ivan Sirak, Pobreška c. 15, Franjo Farič, Kralja Petra trg, Maribor, Ferdo Babič, Kopaljska ul. 19 in kotlarji: Lo-

vrene Tomažič, Sodna ulica, Henrik Oman, Glavni trg 4, Štefan Horvat v Ptuj, kakor tudi Bratje Sternberger, tovarna za baker in zolto med v Slov. Bistrici, Adolf Hofer, izdelovalnica štedilnikov v Šošanu in Anton Šinkovec, mehanična terilnica in predilnica Kranj Grosuplje, podružnica Celje in Maribor in Ivan Adamič, I. kranjska vrvarna in trgovina s konopnino v Mariboru, so razstavile svoje izredno lepe izdelke. Tudi Jakob Kulka, strokovni učitelj v čevljarji stroki, Krčevina pri Mariboru, je razstavil svoje izdelke. Tik teh so razstavili svoje izdelke kolarji: Anton Podkrižnik, Franciškanska ulica 13, Josip Stanjko, Jugoslovanski trg 3, Slavko Lešnik, Pod mostom, Josip Pečar, veterinar in podkovski mojster, Pod mostom 10, sedlar in čistilec vozov Jakob Majcen v Ormožu in izdelovatelj vozov in kočij; Miha Počivalnik, Tržaška cesta 8 in Franc Pergler, Mlinska ul. 44. Ivan Jasikovič iz Zagreba, Palmotičeva ul. 39, ima v svojem lastnem paviljonu pri izhodu iz objekta A, v katerem ima turško kavarno in razstavljena tudi orientalska ročna dela, in orientalske obleke.

Ključavničar Franjo Kumer, Pod mostom 10, je napravil otroško garnituro: mizo in dva stolčka, ter 14 takih garnitur prodal. Razstavil je tudi druge v ključavničarsko stroko spadajoče izdelke, ki so tudi deloma že prodani.

Fran Lukič

konfekcija za dame, gospode, dečke in deklice se priporoča.

LJUBLJANA, pred Škofijo štev. 19.

Izvoz našega vina v Čehoslovaško republiko.

Najtežji korak je započel. Imamo dogovorjen kontingent 150.000 hl vina, ki ga smemo tekom enega leta uvoziti v Čehoslovaško. Na nas je sedaj ležeče, da ta dogovor izkoristimo.

Ako bomo čakali skriženim rokami, da pridejo k nam češki trgovci in vprašajo, če imamo kaj vina na prodaj, dolgo bomo čakali in malo prodali. Tako lahko preteče eno leto in naš izvozni kontingent ostane samo na papirju neizčrpan. Sedaj je na naših vinskih trgovcih in exporterjih ležeče, da pokažejo, kaj znajo.

Doslej smo žal, opažali, da so mnogi od njih bolj razpoloženi za uvoz tujega cenejšega vina k nam, kakor, da najdejo naši izborni vinski kapljici odjemalce v tujih krajih.

Mnogo smo zamudili v tem oziru, pa sedaj ne smemo več odlašati. Treba je iti takoj na delo. Seznaniti moramo češke trgovce in češko publiko z našimi izbornimi vini.

Pokazati jim moramo, kaj imamo najboljšega in ob služiti jih moramo kar najbolje in kar najsolidneje, da si zagotovimo trajne in dobre odjemalce. Zato tudi ne smemo prepustiti izvoz vina nesolidni špekulaciji, temveč je potrebno, da stvorimo izvorno združenje naših najboljših in naj agilnejših exporterjev.

Treba bode, da si sami ustanovimo v Pragi in drugod v čehoslovaški republiko svoje zaloge, ali pa vsaj preskrbimo solidne zastopnike, tako, da imamo garancijo, da dobi češka publika naša vina v roke taka kot so.

Vse dosedanje izkušnje kažejo, da so naša vina na češkem trgu v največji meri sposobna za konkurenco.

Izkoristiti moramo to ugodno situacijo v blagor našega vinogradništva in v naše izvozne vinske trgovine. Kot važen korak v tej smeri smatram, da se ponovno snidejo vsi oni, ki se za izvoz naših vin interesujejo.

Kot član komisije, ki je odgovarjala izvozni kontingent vina z delegati čehoslovaške republike, kakor tudi kot poznavalec razmer na češkem vinskem trgu, vabim vse zainteresirane, to je vinske trgovce vinogradnike in tovariše strokovnjake, naj se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se bode vršil v nedeljo, dne 1. oktobra t. l. ob 2 popoldne v prostorih državne vinarske šole v Mariboru.

Na tem sestanku podal bodem interesentom vsa potrebna pojasnila v tej važi zadevi. B. Skalicky.

Razširjajte Trgovski list!

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

KORANIT
asbestni škrlj.
Tovarna Karlovac.
Najboljša streha, najbolj trpežna,
najcenejša. Pojasnila daje:
F. Hočevar,
Žirovnica, Gorenjsko.

Oglašajte v 'Trgovskem listu'!
Velika izbira otroških vozičkov, dvo-
koles in šivalnih strojev po cenil.
F. Batjela, Ljubljana, Stari trg 28.
Sprejemajo se v polno popravo za emajli-
ranje z ognjem in ponikljanje dvokolesa,
otroški vozički, šivalni in razni stroji. «Tri-
buna» Tovarna dvokoles in otroških vozi-
čkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4 — Zvo-
narska ulica 1.

Prodaj
kompletno turbino
z transmisijami, pripravna za malo vo-
do, 60 l vode pri sek. 34 PS, 40 l vo-
de 24 PS, za primerno 50 m padca,
zraven tudi 115 m železnih cevi, pre-
mer 25 cm. Cena po dogovoru. Polzve
se pri Lamprecht, Brezno.

Veletrgovina
Miloš OSET
Maribor
nasproti glavnega kolodvora
priporoča gg. trgovcem po
najnižji ceni vse
**špecerijsko in kolo-
nijalno blago.**
Naslov za pisma in brzojav:
MILOŠ OSET, Maribor.
Telefon inter. 15.
Zahtevajte cenik.

Samo na debelo! Telef. inter. 247. **Samo na debelo!**
Glavna zaloga tvornice **LIPA-NILL** vseh vrst kuvert, konfekcijskega
in drugega papirja.
Zaloga vseh vrst cigaretne papirja
Abadie, Club, Golub, Samum.
A. Lampret, Ljubljana
Krekov trg št. 10.

Manufaktura
na debelo
M. Hribernik Ljubljana
Sodna ul. 6
Velika zaloga in vsakovrstna izbira

Delniška glavica:
K 20,000.000.—
Podružnice:
Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 1.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:
K 6,500.000.—
Telefoni štev. 146, 458.
Brzojavke: Eskomptna